

Modifikácia naratívnych štruktúr fanfiction vo vzťahu k originálnym naratívam seriálov

Viera Nováková

Katedra anglického jazyka a literatúry, Fakulta humanitných a prírodných vied, Prešovská univerzita, Prešov

Fanfiction ponúka divákovi televíznych seriálov a filmov, podobne ako čitateľom kníh a komiksov, možnosť ovplyvniť smerovanie príbehu, ako aj vývoj jednotlivých postáv a vzťahov. Tento fenomén je súčasťou popkultúry už niekoľko desaťročí. Medzi prvé seriály, ktoré majú obrovské zastúpenie v tvorbe fanfiction, patrí aj kultový seriál *Star Trek*. Ku kultovým seriálom z hľadiska femslash fanfiction možno zaradiť napríklad *Buffy: The Vampire Slayer* alebo *Xena: The Warrior Princess*. Autori fanfiction tvoria svoje diela z niekoľkých možných dôvodov. Jedným z nich môže byť nesúhlas divákov so spôsobom ukončenia seriálu. Ďalšou príčinou je ich nesúhlas so smerovaním dejových línií a v neposlednom rade je to nesúhlas s romantickými zväzkami vytvorenými medzi postavami v originálnych naratívach. *Star Trek: Voyager* je aj jedným z troch seriálov analyzovaných v tomto článku. Ďalšími dvomi seriálmi sú *Kriminálka Las Vegas (CSI: Crime Scene Investigation, ďalej len CSI)* a *Bad Girls*¹. Výber seriálov bol podmienený snahou ponúknuť tri rôzne modifikácie pôvodných naratív. Prvým (*Bad Girls*) je naratívum fanfiction priamo odvodené od kanonickosti lesbického vzťahu v rámci pôvodnej štruktúry príbehu, druhým (*Star Trek: Voyager*) je naratívum postavené na citelnom subtexte, ktorý sa v istých momentoch stáva až hlavným textom príbehu, avšak lesbický vzťah v originálnom naratíve nebol nikdy kanonizovaný a funguje len na báze fánonu. Tretím prípadom (*CSI*) je femslash fanfiction postavená na vnímaní jemných subtextových odtienkov originálnych naratívnych štruktúr, tieto sú vnímané zväčša len minoritným publikom a nikdy sa nestávajú dominantným textom v rámci príbehu, hoci v istých momentoch môžeme hovoriť o väčšej citelnosti subtextu.

Fanfiction a rodová teória

Fanfiction je názov pre ľubovoľné derivatívne dielo, ktoré vytvorili fanúšikovia. Môže ísť o literárne diela, rôzne videá a hudobné diela. V tomto článku sa budem venovať len fanfiction vo forme literárnych diel. Fanfiction je diferencovaná z niekoľkých hľadísk. Jedným z nich je príslušnosť k istému fandumu, iným je spôsob zobrazenia romantických vzťahov (gen, het, slash, femslash). Ako general – skrátene gen – sa označujú príbehy s bežným vykreslením vzťahov, nemusí ísť o romantické partnerstvá medzi postavami. Heterosexuálny – skrátene het – predstavujú príbehy, v ktorých sú romantické vzťahy výlučne heterosexuálne, v týchto prípadoch nie je dôležité, či originálne naratívum predstavuje vzťahy heterosexuálne alebo homosexuálne.

¹ *Bad Girls* nebol nikdy ponúknutý v programovej štruktúre slovenských televízií, preto neexistuje záväzný preklad názvu.

ne, vo fanfiction sú prezentované len tie heterosexuálne. Slash a femslash sú príbehy, v ktorých sú prezentované homosexuálne romantické vzťahy. Názov je odvodený od slova lomka (anglicky slash), ktoré sa používa pri označení partnerov vo vzťahu. Ide zväčša o použitie iniciálok mien. Slash je názov pre príbehy s gay partnerstvami a femslash pre lesbické príbehy (Hellekson – Busse, 2006).

Podobne ako história celej modernej fanfiction aj história slash fanfiction sa odvíja od fanúšikov v súčasnosti kultového seriálu *Star Trek* (Hellekson – Busse, 2006). Ďalšími dôležitými pojmami sú kánon a fánon. Za kánon je považované všetko, čo bolo spomenuté v originálnom naratívne (môže ísť o seriál, jeho literárnu predlohu, rozhovory s tvorcami alebo hercami). Všetky ostatné dejové línie, vzťahy, ako aj histórie postáv a vzťahov, ktoré nie sú bližšie opísané v originálnych naratívach, avšak sú všeobecne akceptované fandomom, sú považované za fánon (bližšie pozri Nováková, 2008). Špecifickými typmi fanfiction sú takzvané AR (alternative reality), AU (alternative universe) a AT (alternative timeline) príbehy, v ktorých autori manipulujú či už s časopriestorom, vesmírom, v ktorom sa dej odohráva, alebo s časovou následnosťou dejových línií (The Fanfiction Glossary).

Citeľnosť subtextu v rámci fanfiction je úzko prepojená na vnímanie rodových identít prezentovaných v samotných seriáloch. Rodová identita je termín, ktorý sa začal používať v rodových štúdiách relatívne nedávno. Tento termín opisuje charakter osoby, fiktívnej alebo reálnej, z troch rôznych uhlov. Prvým je pohlavie, druhým rod a tretím sexualita. V minulosti sa často stávalo, že pohlavie bolo zamieňané s rodom, prípadne sexualita nebola v charakteristikách vôbec reflektovaná.

Pohlavie ako biologická kategória sa môže zdať priamočiara a jednoznačná a pre väčšinu populácie to tak aj je. Ako majoritné kategórie sa chápu muž a žena. Avšak existujú aj ďalšie tri kategórie, ktoré sa v populácii vyskytujú minoritne. Ide o kategórie intersexuál, mužský pseudohermafrodit a ženský pseudohermafrodit (Fausto-Sterling, 1993, 2000, 2001). Rod sa vo všeobecnosti považuje za sociálny konštrukt, ktorý na seba jednotlivec podvedome preberá počas života. V minulosti bolo chápanie rodu podmienené pohlavím jednotlivca, avšak s rozmachom rodových štúdií sa toto chápanie zmenilo. Niektorí autori dokonca tvrdia, že samotné pohlavie je do istej miery sociálny konštrukt, pritom sa však nesnažia poprieť dôležitosť biologického tela (napr. Butler, 1990, 1993; Jackson – Scott, 2002). Tretím, v moderných rodových štúdiách rovnako dôležitým faktorom je sexualita – v rámci majoritnej spoločnosti tu hovoríme o troch možných kategóriách – heterosexuality, homosexualita a bisexualita.

Autori seriálov zámerne ponechávajú rodovú identitu svojich hrdiniek aspoň minimálne tajomnú, respektíve otvorenú interpretácii. Zväčša alternatívnu interpretáciu podporuje spôsob obliekania postáv, reč tela, interakcia s inými postavami, či už rovnakého, alebo opačného pohlavia, a v neposlednom rade aj chôdza. Takéto vykreslenie postavy je jasne viditeľné napríklad v prípade Sary Sidle zo *CSI*, ktorá je v úvodných sériách označovaná fanúškmi aj teoretikmi ako tomboy (Allen, 2007). Keď sa divák bližšie pozrie na niektoré hlavné ženské postavy prezentované v seriáloch, málokedy uvidí tradičnú, feminínnu, utiahnutú a emociálne založenú ženu. Práve naopak, väčšina hlavných hrdiniek seriálov má od „tradičného ideálu“ ďaleko. Navonok síce mnohé z nich vyzerajú vysoko feminínne, avšak aj tieto postavy majú v sebe niečo netradičné. Takéto netradičné vnímanie môže byť spôsobené niekoľkými faktormi. Jedným z nich

je sociálne zaradenie danej postavy – môže ísť o riaditeľku väzenia (*Bad Girls*), kapitánku vesmírnej lode (*Star Trek: Voyager*) alebo detektívku (*CSI*). Ďalším faktorom je prezentácia postavy ako výsostne racionálne zmýšľajúcej osoby – táto charakteristika je v našej spoločnosti stále asociovaná hlavne s mužmi, z toho dôvodu takto charakterizovaná žena „stráca“ svoju ženskosť. Určite nie posledným faktorom je aj skutočnosť, že väčšina týchto postáv nadväzuje v daných seriáloch s ostatnými ženskými postavami silné priateľské putá, ktoré diváci nemajú možnosť postrehnúť v ich vzťahu k mužským postavám. Toto napomáha projekciu alternatívnych romantických vzťahov a vnímaniu subtextu. Ďalším faktorom, ktorý napomáha tvorbe alternatívnych romantických vzťahov, sú neexistujúce vzťahy v rámci originálnych naratív. V niektorých prípadoch takéto romantické vzťahy v originálnom seriáli existujú, avšak nie sú populárne medzi veľkou časťou divákov. A práve táto skupina divákov nezostáva pasívne konzumovať tieto produkty a začína vytvárať vlastné príbehy, v ktorých veci sú také, „aké by v skutočnosti mali byť“.

Televízne seriály

V článku sú analyzované tri seriály. Dva sú z americkej produkcie a jeden je britský. Prvým analyzovaným seriálom je *Bad Girls* z produkcie britskej ITV. Hoci má tento seriál osem úspešných sérií, v článku sa venujem len prvým trom sériám, keďže práve tieto ponúkajú vynikajúci pohľad na femslash problematiku a jej znázornenie v televíznej produkcii. Dej seriálu sa odohráva v britskom ženskom väzení, v ktorom je riaditeľkou aj Helen Stewart. Popri bežných problémoch riadenia väzenia sa Helen musí vyrovnávať s vlastnou sexualitou, čoho katalyzátorom je vzťah s väzenkyňou Nikki Wade. V tomto seriáli sa lesbický subtext vnímaný minoritným publikom od prvej časti stáva na konci prvej série dominantným textom. V ďalších dvoch sériách sa lesbický vzťah ďalej vyvíja a kryštalizuje.

Druhým seriálom je *Star Trek: Voyager*. Predstavuje úspešnú franchise produktov *Star Trek*, medzi ktoré patrí päť seriálov a jedenásť filmov produkčných domov NBC a Paramount. *Voyager* je výnimočný aj v rámci tejto skupiny programov. Prvýkrát sa kapitánkou vesmírnej lode stáva ženská postava Kathryn Janeway. Tento seriál má sedem sérií, v rámci daného článku sa budem venovať dejovým líniám začínajúcim na konci tretej série príchodom ďalšej významnej postavy – Seven of Nine, pôvodom človeka, ktorý bol asimilovaný rasou Borgov a neskôr oslobodený práve posádkou lode *Voyager*. Napätie medzi Seven a kapitánkou Janeway je citelné od prvých momentov, no v niektorých momentoch je lesbický subtext citelnejší. V poslednej časti siedmej série je možné tento subtext kvalifikovať ako dominantný text, keď sa už admirál Janeway vracia do minulosti, aby zmenila časovú líniu a zachránila život Seven of Nine.

Posledným analyzovaným seriálom je *CSI: Crime Scene Investigation*. Tento seriál je považovaný za jeden z najúspešnejších súčasných seriálov a ponúka vedecký pohľad na riešenie a vyšetrovanie kriminálnych činov. *CSI* je prvým z troch seriálov tejto franchise, ďalšími sú *CSI: Miami* a *CSI: New York*, všetky patria do portfólia televízie CBS. Hoci v tomto seriáli sú silné ženské postavy prezentované od prvej série a subtext medzi nimi je relatívne citelný, v tomto článku analyzujem len niekoľko

z deviatich doteraz natočených sérií. Analýza začína v piatej sérii príchodom CSI² Sofie Curtis do už ustáleného kolektívu, ktorého členkou je aj už spomínaná Sara Sidle. Dej seriálu pokračuje vyhrocovaním pracovných konfliktov medzi týmito dvomi postavami. V jednom momente sa CSI Curtis stráca z príbehov, aby sa začiatkom šiestej série opätovne objavila už ako detektív. Táto zmena napomáha dynamike vzťahu daných postáv. V danom seriáli je subtext postavený na citlivom vnímaní minoritného publika, ktoré je schopné projektovať iné významy a interpretovať prvotný význam iným spôsobom.

Alternatívne naratívne štruktúry

Pri analýze samotných seriálov sa dostávame k takzvaným *zlomovým momentom*. Za zlomový považujeme ľubovoľný moment v deji alebo vývoji postavy v originálnom seriáli, v ktorom je citeľný subtext, resp. minoritné vnímanie reálneho textu sa môže interpretovať ako dominantný text. Keďže pre tvorbu femslash fanfiction je minimálne vnímateľný subtext neodmysliteľnou podmienkou tvorby, jeho prítomnosť je kľúčová. Pokiaľ fanúšikovia necítia aspoň znaky tvoriaceho sa lesbického subtextového napätia, fanfiction zväčša nie je tvorená.

V seriáli *Bad Girls* je týchto zlomových momentov niekoľko. Špecifikom daného seriálu je však fakt, že subtext sa v priebehu troch prvých sérií stáva dominantným textom. Avšak z hľadiska fanfiction môžeme hovoriť o minimálne štyroch zlomových momentoch v seriáli. Prvý z nich slúži na uvedenie subtextu ako hlavného textu do samotného seriálu. Mnohí autori sa však rozhodli pozmeniť naratívnu štruktúru seriálu hneď po tomto prvom momente, keďže nesúhlasili s vykreslením oboch hlavných aktérok začínajúceho lesbického vzťahu alebo nesúhlasili so smerovaním daného vzťahu. Je však nutné poznamenať, že v prípade seriálu *Bad Girls* je takýchto príbehov minimálne množstvo, keďže seriál je z hľadiska rozvíjajúceho sa lesbického vzťahu vynikajúco spracovaný. Postavy a ich na jednej strane snaha o pochopenie a vyrovnanie sa s vlastnou, novoobjavenou identitou a na strane druhej radosť a v niektorých prípadoch nedečakosť až bezcitnosť sú vykreslené viacdimeznionálne a divák má možnosť bližšieho pohľadu na problémy coming outu alebo „zakázanej lesbickej lásky“ z množstva uhlov.

Aj to je jedným z dôvodov, prečo sa veľké percento príbehov fanfiction tohto seriálu začína až po dokončení príbehu v samotnom seriáli. Túžby fanúšikov po happyende boli naplnené tvorcami seriálu, avšak nespokojnosť nastala s následným dejovým vývojom, keďže kľúčové postavy ako aj lesbického vzťahu, aj samotných troch sérií seriálu, zrazu zmizli. Jediné, čím si mohli byť fanúšikovia istí, bol fakt, že tieto postavy žijú spolu šťastne. Toto ale nebolo pre fanúšikov seriálu alebo vzťahu dostatočné, a preto začali tvoriť fanfiction, ktorá by vykresľovala následný život týchto postáv. Niektoré sa na rozvíjajúci vzťah pozerali skepticky, iné optimisticky, ale vo veľkej väčšine v týchto príbehoch išlo hlavne o vykreslenie psychológie postáv a ich následné prispôsobenie sa životu „mimo múrov väzenia“.

Hoci v pôvodnom seriáli sa s hlavnou postavou Helen Stewart stretávame na začiatku prvej série v šťastnom heterosexuálnom zväzku so svojím snúbencom, táto dejová línia je zväčša využívaná iba ako odrazový mostík na tvorbu femslash fanfiction.

² CSI alebo *crime scene investigator* – oficiálny titul vyšetrovateľov.

V mnohých prípadoch AU/AR fanfiction je táto dejová línia úplne vypustená. Nikki Wade, druhá polovica tohto romantického páru, je od začiatku prezentovaná ako lesba. Tvorcovia seriálu sa však snažili vyvarovať stereotypnej prezentácie tejto postavy ako lesby – sexuálneho predátora, keďže v úvode seriálu sú diváci upozornení na fakt, že táto postava je taktiež v romantickom zväzku – so ženou mimo väzenia. Na rozdiel od predošlého vzťahu je tento hojne využívaný aj v AR/AU fanfiction. Nekánonické vzťahy sú v rámci tohto fandomu skôr výnimkou ako pravidlom. Hoci niektorí autori sa pohrávajú s myšlienkou romantického partnerstva medzi inými postavami, tieto väčšinou nemajú úspech. Dôvodom daného neúspechu môže byť práve kánonické vnímanie vzťahu Helen/Nikki.

Ako už bolo spomenuté, aj v tomto seriáli je možné vidieť niekoľko zlomových momentov. Prvým je konfrontácia Nikki a Helen, kde sa Helen dozvedá o rastúcich citoch Nikki voči nej a pomaly začína prehodnocovať svoju vlastnú sexualitu. Druhým takým momentom môže byť záver prvej série, kde sú diváci svedkami otvoreného konfliktu medzi Helen a jej vtedajším snúbencom, ktorý ostentatívne podpáli svadobný oblek pod oknami väzenia. Tretím momentom je záver druhej série, keď sa Nikki podarí na jednu noc utiecť z väzenia a navštíviť Helen, s ktorou sa predtým pohádala. Vo väčšine fanfiction odrážajúcej sa od týchto zlomových momentov sa autori venujú buď vykresleniu prežívania týchto momentov hlavnými postavami, alebo takzvaným „čo keby“ príbehom. Niektoré z týchto príbehov sa neskôr prispôsobujú hlavnej dejovej línii seriálu a nadväzujú na ďalšie zlomové momenty. Posledným zlomovým momentom je úplný záver seriálu, ktorý slúži pre mnohých autorov ako odrazový mostík na začiatok ich príbehov, a keďže v originálnom naratíve sa tento príbeh končí, autori fanfiction majú v tvorbe voľnú ruku a nemusia bojovať s nekanonickosťou svojich príbehov.

Romantické vzťahy iných postáv sú využívané hlavne v rámci ich kanonickosti na dotvorenie príbehov, autori femslash využívajú vzťah Helen a jej snúbenca Seana ako katalyzátor rastúceho napätia medzi Helen a Nikki. Rovnako využívajú postavu expriateľky Nikki na ujasnenie sexuality Nikki, ako aj na vytvorenie zábleskov žiarlivosti medzi Nikki a Helen. Kanonickosť lesbického vzťahu pomáha autorom fanfiction pri tvorbe príbehov, takže mnohé z príbehov sa pridávajú pôvodného naratíva seriálu. Jednou z mála výnimiek sú práve tie príbehy, ktorých dej sa začína až po ukončení naratíva v originálnej produkcii.

Druhým prípadom femslash fanfiction, ktoré autorka v článku analyzuje, sú príbehy odvíjajúce sa od seriálu *Star Trek: Voyager*. Ako už bolo spomenuté, v tomto seriáli sa subtext časom stáva dominantným textom. Femslash príbehy sa však začínajú oveľa skôr, ako sa toto stane. Zlomových momentov v tomto seriáli je relatívne veľké množstvo, preto sa budem venovať len tým všeobecne uznávaným femslash fandomom. Medzi prvý taký moment môžeme pokladať už samotný príchod Seven of Nine (ďalej len Seven). Borgovia ako polotechnická rasa s jednotným vedomím nekomunikovali pomocou jednotlivcov. Až keď potrebovali pomoc lode Voyager a Janeway žiadala o priamu komunikáciu s jednotlivcom, bola do seriálu uvedená postava Seven³. Každá

³ Za uvedením tejto postavy do seriálu však stoja oveľa pragmatickejšie dôvody. Keďže sledovanosť seriálu neustále klesala, tvorcovia sa rozhodli vytvoriť postavu Seven of Nine a využiť jej telesnú konštrukciu na zvýšenie sledovanosti.

nasledujúca interakcia medzi loďou Voyager a Borgami je považovaná za zlomový moment, keďže Janeway vždy prišla Seven zachrániť, prípadne si Seven uvedomila, že jej pravé miesto je na Voyageri. Zlomové momenty, ktoré nie sú spojené s Borgami, sú tiež ľahko postrehnuteľné. Keďže Borgovia sú polotechnická rasa, ich vnímanie emócií je úplne potlačené, sú považované za irelevantné. Vo väčšine prípadov sa konfrontácie Seven s emocionálnou stránkou života ako jednotlivca a človeka končia rozhovorom s Janeway. Tieto momenty sú logicky považované za zlomové, dve silné ženské postavy analyzujú ľudské emócie, autori fanfiction obyčajne prekračujú hranicu medzi jednoduchým rozhovorom a hlbším skúmaním emócií.

Medzi veľmi výrazné zlomové momenty patrí časť *The Voyager Conspiracy*, v ktorej sa Seven pokúša zlepšiť svoju efektivitu nahrávaním denníkov lode počas regenerácie, avšak jej ľudská konštrukcia už nedovoľuje asimiláciu týchto informácií a Seven je z týchto informácií zmätená. Začína vytvárať fiktívne konštrukcie reality, aby tieto informácie vysvetlila. Jej konšpiračné teórie ju doženú až k finálnemu riešeniu, k opusteniu lode Voyager. Janeway sa rozhodne zakročiť a sama sa transportuje za Seven, kde ju presvedčí, že medzi nimi existuje puto, a prosí Seven, aby jej začala opätovne veriť. Seven nakoniec s Janeway súhlasí. Keďže je táto scéna ukončená postavením dvoch hrdiniek ako tesne pred bozkom, autori fanfiction to okamžite začali využívať vo svojej tvorbe. Hoci k bozku v kánone nikdy nedôjde, vo viacerých príbehoch je práve tento moment považovaný za začiatok vzťahu. V mnohých prípadoch sa dejové naratívum následne približuje naratívu originálneho seriálu s výnimkou vo vzťahu Janeway/Seven. Ostatné osobné naratíva seriálu sú zväčša ponechané v kánonickej forme.

Za ďalší zlomový moment je možné považovať časť *Imperfection*, v ktorej Seven prestáva fungovať kortikálny implantát a bez nového zomrie. Celá časť je venovaná tomuto problému. Čo sa týka vzťahu s Janeway, Seven si prezerá obrázky Zeme, keďže cíti, že sa tam nikdy nedostane, vtedy za ňou príde Janeway a sľubuje jej, že ju vezme na návštevu k svojej rodine, keď prídu na Zem. V tejto časti je vzťah Janeway k Seven veľmi výrazný, Janeway je schopná uvažovať nad vraždou iného Borga, len aby zachránila Seven. Pri jednom z posledných rozhovorov Seven konštatuje, že Janeway by sa s jej smrťou nikdy nevyrovnala.⁴ Nakoniec sa Seven podarí zachrániť a k danej konverzácii sa hlavné hrdinky v kánone nevracajú. Vo fanfiction je to však iné, autori využijú tento zjavný moment citovej blízkosti dvoch postáv, aby vytvorili alternatívnu realitu, v ktorej sa medzi týmito postavami vyvinie romantický vzťah. Naratíva ostatných postáv sú aj v týchto príbehoch väčšinou totožné s naratívmi originálneho seriálu.

Hoci je vzťah Janeway a Seven relatívne blízky počas celého seriálu, dominantným textom sa stáva až v poslednej časti celého príbehu. Už admirál Janeway z budúcnosti sa pomocou časovo-priestorovej anomálie vracia do minulosti, aby zachránila Voyager na svojej ceste do Alfa kvadrantu. Kapitán Janeway najprv nesúhlasí s použitím technológií z budúcnosti, keďže je to v priamom rozpore s nariadeniami. Zlomovým momentom v jej rozhodovaní je informácia o smrti Seven, ktorú dostane kapitán od admirála. Napätie medzi admirálom Janeway a Seven sú zjavné od ich prvého stretnutia,

⁴ Na tento moment následne nadväzuje časť *Endgame I* a *Endgame II*.

keď admirál nevie zo Seven spustiť zrak. Práve v týchto momentoch sa subtext stáva dominantným textom pre množstvo fanúšikov seriálu, ktorí vysvetľujú príchod admirála práve a jedine snahou o záchranu ženy, ktorú miluje. Autori fanfiction využívajú túto zápletku, aby poukázali na vzťah medzi Seven a Janeway, v mnohých prípadoch autori zakomponujú kánonický vzťah Seven a Chakotaya, ktorý následne ukončia, a vytvoria vzťah medzi Janeway a Seven. Následne už pokračujú v tvorení vlastných príbehov, ktoré vykresľujú život hlavných hrdinov po skočení seriálu. Tieto príbehy sú označované ako *post-Endgame* príbehy. Hoci originálne naratívum skončilo vzťahom Seven a Chakotaya, fanúšikovia seriálu sa v rámci kánonizovaných románov dočkali konca tohto vzťahu, takže je možné do istej miery tieto femslash príbehy považovať za čiastočne kánonické.

Tretím seriálom, ako aj typom femslash fanfiction je *CSI*. Hoci je napätie medzi hlavnými ženskými postavami citeľné, dominantné publikum si ho zväčša vysvetľuje ako boj o priazeň hlavnej mužskej postavy Gila Grissoma. Tomuto chápaniu napomáha aj kanonickosť vzťahu Grissoma a Sary Sidle. Avšak pokiaľ nebol tento vzťah známy, napätie bolo možné interpretovať aj inak. Za prvý zo zlomových momentov je možné, tak ako v predošlých prípadoch, považovať samotné uvedenie postavy Sofie Curtis do seriálu. Táto postava je priamou konkurentkou Sary Sidle. Ich rozpory a konflikty napomáhajú vykresleniu ich charakterov. Jedným zo všeobecne uznávaných zlomových momentov patrí časť *Bodies in Motion*, keď sa postava Sofie Curtis vracia do seriálu po niekoľkých častiach, ale už v pozícii detektíva, a nie *CSI*. Toto len napomáha napätiu citeľnému medzi týmito postavami. Autori fanfiction využívajú túto časť ako začiatok vzťahu, keďže konkurencia daných postáv je na ústupe, ale silný vzťah je stále citeľný. Keďže *CSI* nie je postavený na dejovosti, nie je možné hovoriť o následnej podobnosti, respektíve rozdielnosti s originálnym seriálom. Faktom však zostáva, že autori využívajú zápletky z originálneho narátiva, aby posunuli romantický vzťah ďalej.

Ďalším zlomovým momentom je dvojčasť *A Bullet Runs Through It*, v ktorej je opätovne tvorcami seriálu zdôraznený konflikt medzi týmito postavami. Autori fanfiction na základe tejto časti poukazujú na emočnú zraniteľnosť jednotlivých postáv a využívajú zápletku ponúknutú originálnym naratívom na vytvorenie vzťahu medzi Sarou a Sofiou. Posledným dôležitým momentom je prvá časť ôsmej série *Dead Doll*, v ktorej sa poslednýkrát stretávame s postavou Sofie Curtis. Práve Sofia nachádza v púšti unesenú Saru. Autori fanfiction to brali ako podnet, že práve Sofia by mala byť partnerkou Sary, a začali tvoriť príbehy, v ktorých sa tieto dve postavy stávajú romantickými partnermi. Hoci kánonickým je stále vzťah Sara/Grissom, odchod Sary zo seriálu len napomáha tvorbe femslashových príbehov. Posledným zlomovým momentom je videorozhovor Sary a Grissoma, v ktorom Sara Grissomovi vysvetľuje, že potrebuje niečo iné.

Odchod oboch postáv zo seriálu pomohol autorom fanfiction v tvorbe príbehov, ktoré zobrazovali vzťah Sara/Sofia. V rámci tohto fandomu je dôležité poznamenať niekoľko faktov. Tento vzťah nebol nikdy viac ako minimálnym subtextom vnímaným minoritným publikom, do značnej miery ho môžeme chápať ako projekciu publika na dej seriálu. Ďalším zaujímavým faktom je, že posledný zlomový moment sa stal jeden a pol série po odchode jednej z postáv femslashového vzťahu zo seriálu, čo je možné

považovať za nie celkom bežný postup a poukazuje na fanúšikovskú vernosť voči tejto femslashovej dvojici.

Záver

Femslash fanfiction je jednou z mnohých foriem fanfiction, ktorá v súčasnosti existuje. Tento typ príbehov znázorňuje lesbické romantické vzťahy medzi postavami seriálov, filmov alebo kníh. Tvorba takýchto príbehov je však podmienená existenciou kánonického vzťahu alebo subtextom v originálnom naratíve. Vo svojom článku som venovala pozornosť analýze femslashových naratív troch seriálov – *Bad Girls*, *Star Trek: Voyager* a *CSI: Crime Scene Investigation*. Tieto seriály boli vybrané so zámerom poukázať na tri rôzne formy interpretácie vzťahov prezentované v originálnych seriáloch a ich inkorporáciu do fanfiction. Prvým prípadom – *Bad Girls* – je kánonickosť lesbického vzťahu v rámci seriálu a následná kánonickosť daného vzťahu v rámci fanfiction. Hoci je tento vzťah aj v pôvodnom seriáli, vo femslash sú využívané aj iné zlomové momenty na vytvorenie daného vzťahu. Vo väčšine prípadov sa však autori držia kánonu a vo svojich príbehoch sa snažia vytvoriť príbehy znázorňujúce život postáv po skončení ich účinkovania v seriáli. Druhým prípadom – *Star Trek: Voyager* – je vzťah, ktorý je postavený na jednoducho vnímateľnom subtexte, ktorý je v niektorých prípadoch takmer dominantný. Hlavným textom sa však stáva až v poslednej časti, keď aj mainstreamové publikum je schopné vnímať lesbický subtext príbehu. Autori femslash však vo svojich príbehoch využívajú zlomové momenty, keď je emocionálna naviazanosť jednotlivých postáv a ich vzájomný vzťah relatívne zjavný. Ostatné vzťahy sú zväčša ponechané v rámci ich kánonickosti, menené sú len v prípade, keď sú v priamom rozpore s femslashovým vzťahom. Posledným typom je *CSI: Crime Scene Investigation*, kde je subtext postavený na citlivom vnímaní, niekedy je dokonca možné hovoriť o projekcii subtextu minoritným publikom. Keďže *CSI* nie je seriál postavený na dejovej následnosti častí, je ťažké analyzovať kánonickosť femslashových vzťahov. Autori fanfiction sa zamerali hlavne na príbehy odohrávajúce sa po odchode oboch postáv zo seriálu.

Femslash je jednou z možností fanúšikov lesbických vzťahov na vytvorenie si alternatívnych príbehov, keďže mainstreamová produkcia im veľa možností neposkytuje.

Literatúra:

ALLEN, M. (Ed.): *Reading CSI: Crime TV Under the Microscope*. New York: I. B. Tauris 2007. 274 s.

BERMAN, R. (Created by). (2004, December 7). *The Voyager Conspiracy* [DVD series episode]. In: *Star Trek: Voyager*. Paramount.

BERMAN, R. (Created by). (2004, December 21). *Endgame I* [DVD series episode]. In: *Star Trek: Voyager*. Paramount.

BERMAN, R. (Created by). (2004, December 21). *Endgame II* [DVD series episode]. In: *Star Trek: Voyager*. Paramount.

BERMAN, R. (Created by). (2004, December 21). *Imperfection* [DVD series episode]. In: *Star Trek: Voyager*. Paramount.

BUTLER, J.: *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. New York: Routledge 1990. 236 s.

- BUTLER, J.: *Bodies That Matters. On Discursive Limits of "Sex"*. New York: Routledge 1993. 288 s.
- COSTELLO, V. J.: *Interactivity and the 'Cyber-Fan': An Exploration of Audience Involvement within the Electronic Fan Culture of the Internet*. [on line]. The University of Tennessee, Knoxville: 1999. [14. 03. 2008]. 1999. Dostupné na: <<http://oai.sunsite.utk.edu/links/CostelloVictor.pdf>>.
- CUMBERLAND, S.: *Private Uses of Cyberspace: Women, Desire and Fan Culture*. [on line]. MIT Communications Forum. [14. 03. 2008]. Dostupné na: <<http://web.mit.edu/comm-forum/papers/cumberland.html>>.
- FAUSTO-STERLING, A.: *The Five Sexes: Why Male and Female Are Not Enough*. In: *Sciences*, 1993. roč. 33, č. 2, s. 20 – 24.
- FAUSTO-STERLING, A.: *Sexing the Body: Gender Politics and the Construction of Sexuality*. Basic Books 2000. 488 s.
- FAUSTO-STERLING, A.: *The Five Sexes, Revisited*. In: *Sciences*, 2000. roč. 40, č. 4, s. 18 – 23.
- FAUSTO-STERLING, A. 2001. *Two Sexes Are Not Enough*. <http://www.pbs.org/wgbh/nova/gender/fs.html> [8. 3. 2007].
- GANZ-BLÄTTLER, U.: *Shareware or Prestigious Privilege? Television Fans as Knowledge Brokers*. [on line]. MIT Communications Forum. [14. 03. 2008]. Dostupné na: <<http://web.mit.edu/comm-forum/papers/ganz-blattler.html>>.
- HAMMING, J.E.: *Whatever Turns You On*. *Gender*: 34, 2001. [on line]. *Genders OnLine Journal*. [14. 03. 2008]. 2001. Dostupné na: <http://www.genders.org/g34/g34_hamming.html>.
- HELLEKSON, K. a BUSSE, K. (ed.): *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of the Internet*. Jefferson, North Carolina, McFarland & Company, Inc., Publishers 2006. 290 s.
- CHADWICK, M. (Created by). (2001, Jún 18). *Season 1* [DVD series]. In *Bad Girls*. ITV.
- CHADWICK, M. (Created by). (2001, Október 1). *Season 2* [DVD series]. In *Bad Girls*. ITV.
- CHADWICK, M. (Created by). (2002, Marec 25). *Season 3* [DVD series]. In *Bad Girls*. ITV.
- JACKSON, S. & SCOTT, S. (Ed.): *Feminism and Sexuality: A Reader*. New York: Columbia University Press 1996. 390 s.
- JACKSON, S. & SCOTT, S. (Ed.): *Gender: A Sociological Reader*. New York: Routledge 2002. 480 s.
- JUNG, S.: *Queering Popular Culture: Female Spectators and the Appeal of Writing Slash Fan Fiction*. *Gender Forum*. [on line]. *Gender Queeries* 8 (2004). [28. 03. 2008]. 2004. Dostupné na: <<http://www.genderforum.uni-koeln.de/queer/jung.html>>.
- NOVÁKOVÁ, V.: *Fanfiction – demokratický žáner*. In: *Médiá, spoločnosť, mediálna fikcia*. Univerzita sv. Cyrila a Metoda Trnava a Kabinet divadla a filmu SAV Bratislava. Trnava, 2008, s. 108 – 111.
- PUGH, S.: *The Democratic Genre: Fan Fiction in Literary Context*. Glasgow: Seren 2005. 282 s.

- RICE, A.: Important message from Anne on "fan fiction". [on line]. AnneRice.com. [29.03.2008]. 2008. Dostupné na: <<http://www.annerice.com/ReaderInteraction-MessagesToFans.html>>.
- STOREY, J.: Cultural Theory and Popular Culture: An Introduction. University of Georgia Press 2006. 208 s.
- STRINATI, D.: An Introduction to Theories of Popular Culture. New York: Routledge 2004. 304 s.
- The Fanfiction Glossary: Fanfic/dom Terms. [on line]. The Fanfiction Glossary. [28.03.2008]. 2005. Dostupné na: <<http://www.subreality.com/glossary/terms.htm>>.
- THRUPKAEW, N.: Fan/tastic Voyage: A Journey Into the Wide, Wild World of Slash Fiction. Bitch Magazine. [on line]. Fan/tastic Voyage| Bitch Magazine. [28.03.2008]. 2008. Dostupné na: <<http://bitchmagazine.org/article/fan-tastic-voyage>>.
- ZUIKER, A. E. (Created by). (2006, November 14). Bodies in Motion [DVD series episode]. In CSI: Crime Scene Investigation. CBS.
- ZUIKER, A. E. (Created by). (2008, Október 14). Dead Doll [DVD series episode]. In CSI: Crime Scene Investigation. CBS.
- ZUIKER, A. E. (Created by). (2008, November 14). A Bullet Runs Through It [DVD series episode]. In CSI: Crime Scene Investigation. CBS.